

Міністерство освіти і науки України

Модельна навчальна програма інтегрованого курсу за обраним профілем
«Художня творчість. Мистецький синтез. Профільна середня освіта. Поглиблений рівень»
для закладів загальної середньої освіти

Авт.: Комаровська О. А., Власова В. Г., Миропольська Н. Є.
(за ред. О. А. Комаровської)

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.05.2026 № 761)

2026

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Мистецтво. 10-12 класи. (Практична складова. «Художня творчість. Мистецький синтез»)), далі – Програма (практична складова), спрямована на реалізацію концепції і засадничих принципів Нової української школи, Державного стандарту профільної середньої освіти» (ДСПСО) та укладена відповідно до типової освітньої програми для 10-12 класів закладів загальної середньої освіти, яка забезпечує здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням.

Програма (практична складова), є *доповненням* до Модельної навчальної програми інтегрованого курсу «Мистецтво. 10-12 класи. Поглиблений рівень» (авт. кол.: Комаровська О.А., Власова В.Г., Миропольська Н.Є., Ничкало С.А.).

Програма (Практична складова) містить *практично-творчі блоки/модулі*, які є основою для створення навчальних програм *поглибленого рівня із відповідною корекцією змісту, обсягів навчального часу, способів формування компетентностей*.

Програма реалізує **частину** обов'язкових результатів навчання ДСПСО з мистецької освітньої галузі, з пріоритетом практико-діяльнісного компонента (групи результатів 2 Художньо-творча діяльність, культурно-мистецька комунікація), але враховує досягнення результатів за групами 1 (Пізнання різних видів мистецтва, виявлення художнього мислення) і 3 (Емоційний досвід, естетичне ставлення до мистецтва та життя).

Програмою (практична складова) передбачено, що на вибір учнівства і за рішенням закладу з другого семестру 10 класу, а також у 11 та 12 класах основний курс може поєднуватися із розширеною і диференційованою мистецькою діяльністю учнівства за практично-творчими блоками/модулями. До прикладу:

10 клас, 2 семестр: 38 годин / 2 години на тиждень, що разом із пізнавальною складовою основної Програми становить 4 години на тиждень, 76 годин на семестр;

11 клас: 2 години на тиждень, що разом із пізнавальною складовою основної Програми становить 4 години на тиждень, або 140 годин на рік;

12 клас: 2 години на тиждень, що разом із пізнавальною складовою основної Програми становить 4 години на тиждень, або 140 годин на рік.

Варіанти розподілу часу між пізнавальною складовою і практично-творчими блоками/модулями встановлює заклад відповідно до запитів учнівства, але разом це 4 години на тиждень.

Програма (практична складова) реалізує стрижневу *мету* та *завдання* мистецької освітньої галузі із дотриманням провідних науково-педагогічних *підходів* і *принципів*, які окреслені в Пояснювальній записці до основної Програми інтегрованого курсу «Мистецтво. 10-12 класи. Поглиблений рівень», але на підґрунті пріоритетного залучення учнівства до практично-творчої діяльності на основі додаткового диференційованого опанування окремих видів мистецтва і мистецьких практик та відповідних компетентнісних завдань.

XXI століття висуває підвищені вимоги до формування креативної, мобільної і гнучкої особистості, що відображено і в концепції Нової української школи. Парадоксально, але в добу всеохопної технологізації ще більшими смислами насичуються процеси творчості; в суспільстві активізується запит на особистість, що здатна не лише створювати новий продукт, а й відчуває внутрішню мотивацію перебувати в стані пошуку. Мистецтво на глобальному рівні все більше усвідомлюється як основа, фундамент розкриття креативного потенціалу.

Потреба формування у випускників і випускниць освітніх закладів цілісної компетентнісної сфери в єдності мистецьких предметних і ключових життєвих компетентностей підвищують вимоги до практичної складової опанування мистецтва. Залучення до різних видів мистецької діяльності створює компенсаторний, взаємодоповнювальний ефект повноцінної реалізації компетентнісного потенціалу мистецької освітньої галузі.

Синтез мистецтв осмислюється через практико-поглиблене оволодіння певний його різновидом. Відтак ідея інтегрованого навчання мистецтва набуває більшої деталізації і діяльнісної ефективності.

Драматичні події життя України, які негативно впливають і психологічний стан українців, водночас детермінують зростання ролі мистецтва і мистецької освіти в утвердженні національної свідомості, світового іміджу української культури, відчуття у молодого покоління перспективи України й позитивного образу її майбутнього, що має пронизувати зміст навчання всіх видів мистецтва.

Діяльнісний компонент художнього освоєння мистецтва акцентується шляхом вибору учнівством конкретного різновиду мистецької діяльності. Такими є музикування, театральне мистецтво, хореографічне мистецтво, аудіовізуальні/екранні мистецтва, основи композиції, декоративна творчість, мистецтво дизайну, художні аспекти реклами, фотомистецтво, художній образ і цифрові технології.

Постаючи перед вибором найцікавішого для себе напряму мистецької творчості, учнівство осмислює власні уподобання, отримує можливість випробувати творчі сили, розширити емоційно-естетичний досвід, збагатити й осмислити власні мистецькі і загальнолюдські цінності.

Кожен із напрямів мистецької творчості покликаний виявити сильні сторони обдарування особистості в діяльнісний спосіб і, розвиваючи природні здібності, розкрити її креативність, мотивувати до творчого самовдосконалення в мистецтві і через мистецтво.

Музична діяльність спирається на інтонаційну і водночас абстрактну природу музики, її здатність моделювати перебіг емоцій у режимі «реального часу» в процесі і сприймання, і творення; а тому якнайсильніше розвиває художню емпатію, збагачує одночасно художнє й абстрактне мислення, спостережливість, здатність до імпровізації, уміння дослухатися до себе і самовиражатися в музикуванні, естетичний досвід. Спів або гра на музичних інструментах потребують знань з анатомії людини, до прикладу – про роботу м'язів або дихальну систему; догляд за музичними інструментами спирається на розуміння їхньої будови, потребує уміння їх настроювати і навіть робити найпростіший ремонт.

Театральна творчість поєднує, переживання і осмислення мови різних мистецтв у творенні цілого – сценічного образу; діалог зі «своїм» та іншими персонажами, співтворчість з партнерами і глядацькою аудиторією розвивають емпатію і спостережливість, а колективна природа театру посилює його вплив, надаючи можливість кожному і кожній якнайповніше і різнобічно пізнати і виразити себе. Театральна творчість передбачає й набуття знань та умінь із найпростішого облаштування сцени, розвиває просторове конструкторське мислення, розуміння властивостей різних матеріалів, із яких можна виготовити деталі декорацій, оволодіння освітлювальними приладами, інформаційними компетентностями.

Хореографічна творчість, як мова тіла – універсального інструменту, що не потребує «посередників» між задумом і втіленням, розвиває здатність самовираження «без слів», допомагає вивільненню і гармонізації емоцій і фізичного розвитку, сприяє взаєморозумінню з іншими людьми, міжкультурній комунікації.

Занурюючись у багатство *декоративної творчості* і національні особливості її різновидів, учнівство пізнає цінність традицій; супутнє ознайомлення із властивостями матеріалів для виробів розвиває естетичне чуття

повсякдення поряд із конструкторськими вміннями; разом це формує розуміння багатокультурності світу, виховує патріотичні почуття, національну свідомість.

Опанування *аудіовізуальних/екранних мистецтв* поєднує розвиток художньо-образного мислення й конструкторських, організаторських умінь; збагачує розуміння взаємозв'язку між творчим задумом і технічними можливостями його втілення.

Навчаючись власноруч створювати *реklamний продукт*, учнівство в художній творчості спирається на психологію візуального впливу на людину. У процесі роботи з формою, кольором, композицією розвивається емоційний інтелект, критичне мислення, здатність аналізувати візуальні повідомлення, виявляти маніпуляції, викривлення цінностей і ризики споживацької культури; реклама осмислюється в етичному вимірі як соціальне явище.

Здобуваючи практичні вміння і знання з *мистецтва дизайну*, учні й учениці навчаються поєднувати художнє конструювання і створення образів предметного середовища із функціональністю й у такий спосіб естетизувати довкілля. Опановуючи мистецтво дизайну, що давно став невід'ємною частиною сучасної культури, учнівство навчається розуміти потреби інших людей та впливати на змістовність і якість збалансованого задоволення духовних і матеріальних потреб.

Вивчаючи *фотомистецтво*, учнівство усвідомлює естетичні можливості застосування техніки і технологій у передачі творчого задуму шляхом поєднання індивідуального художнього образу і об'єктивного документування дійсності; у такий спосіб формується багатогранність здібностей.

Осягнення на практиці законів *композиції* (зокрема в образотворчому мистецтві), розуміння наскрізності їхньої дії в різних мистецтвах спонукає учнівство виявляти глибинні підтексти мистецтва, збагачуючи емоційний інтелект.

Занурення в певний напрям мистецької творчості невід'ємне від актуалізації знань з інших сфер знання, оскільки інтегрує в різний спосіб різні науково-пізнавальні сфери з художньою. Запропоновані Програмою (практична складова) різновиди мистецької діяльності так чи інакше апелюють до знань учнівства з історії, географії, літератури, інформатики, фізики, хімії, математики, освоєння технічних приладів тощо, спрямовують до дотримання авторського права тощо.

Програма інтегрованого курсу «Мистецтво. 10-12 класи. (Практична частина «Художня творчість. Мистецький синтез») може використовуватися і як *вибіркова* для учнів/учениць, які опановують будь-який профіль. У такому разі опанування змісту певного практичного-творчого блоку/модуля, крім застосування міжгалузевої інтеграції, ще й додатково виконуватиме релаксаційну функцію, задовольнятиме потребу в особистісній самореалізації і підтверджує аксіому про багатогранність здібностей кожної людини. Залучення до мистецької діяльності учнів/учениць, які обирають будь-який інший (крім мистецького) профіль сприяє розвитку образного мислення, необхідного для успішної самореалізації в будь-якій сфері знання і майбутньої професійної діяльності.

Структура Програми:

1. Вступна частина, в якій окреслено мету, завдання курсу, науково-педагогічні підходи і принципи.
2. Основна частина, в якій конкретизовано «Очікувані результати навчання», «Орієнтовний зміст» (за окремими практично-творчими блоками/модулями) та «Види навчальної діяльності».
3. Прикінцева частина, в якій подано рекомендації до організації освітнього процесу, окреслено орієнтири для оцінювання.

«Очікувані результати навчання» застосовуються до *кожного* практично-творчого блоку/модуля (за видами мистецтва) і є орієнтирами для оцінювання за обраним учнівством і закладом блоком/модулем за групами умінь відповідно до Державного стандарту профільної середньої освіти, як от:

1. Пізнання різних видів мистецтва, виявлення художнього мислення;
2. Художньо-творча діяльність, культурно-мистецька комунікація;
3. Емоційний досвід, естетичне ставлення до мистецтва та життя.

Однак, пріоритетну значимість мають досягнення учнівства за *другою групою результатів* (художньо-творча діяльність, культурно-мистецька комунікація). При цьому враховується цілісність освітнього процесу і взаємодоповнювальність груп результатів у повноцінному формуванні компетентнісної сфери учнівства:

- практично-творча діяльність спирається на розвиток художнього мислення і досвід пізнання обраного виду мистецтва, а також на емоційний досвід і виявлення естетичного ставлення як основи становлення ціннісної позиції здобувачів освіти;

- водночас саме практично-творча діяльність є тим підґрунтям для самопізнання і самовираження учнівства, на якому оптимально формується його емоційно-естетичний досвід і виробляються цінності, відпрацьовуються комунікативні уміння.

Передбачено, що повне охоплення очікуваних результатів за обраними практично-творчими модулями реалізується *сукупно* із досягненням очікуваних результатів за основною Програмою «Мистецтво. 10-12. Інтегрований курс».

«**Орієнтовний зміст**» Програми (практична частина) складають автономні *практично-творчі блоки/модулі*, які зорієнтовані на діяльнісне опанування учнівством певним різновидом творчості за видами мистецтва.

Кожен практично-творчий блок/модуль може тривати один чи декілька семестрів і чергуватися з опануванням інших практично-творчих блоків/модулів або ж обиратися як наскрізний. Заклад може самостійно визначати їхню тривалість та послідовність.

Гнучкий перехід за потребою учнівства від одного до іншого практично-творчого блоку/модуля створює умови для самопізнання і оцінки можливостей самореалізації в певному напрямі/напрямах творчості, розширює мистецький світогляд, дає можливість здобути практичні уміння, які стануть у пригоді в житті, навіть якщо сфера майбутньої професії не буде пов'язана із мистецтвом.

«**Види навчальної діяльності**» сформовано за групами результатів навчання, що спрощує моніторинг їхнього досягнення. Але більша частина запропонованих активностей логічно відповідає другій групі результатів.

Тематична структура навчального змісту

Практично-творчі блоки/модулі

- «Музичний всесвіт» / (Музикування. Музичний театр)
- «Пульс сцени» / (Мистецтво театру)
- «Мовою тіла і звуку»/ (Хореографічне мистецтво за видами танцю)
- «Код візуального образу»/ (Практичні основи композиції у візуальному мистецтві)
- «Закодована символіка орнаментів і візерунків» / (Декоративна творчість)
- «Естетика повсякдення»/ (Мистецтво дизайну)

- «Лабораторія візуального переконання» / (Мистецтво реклами)
- «Мистецтво зупиняти час» (Фотографія як мистецтво)
- «Знімальна студія: від задуму до екрана»/ (Аудіовізуальні/екранні мистецтва)
- «Особистий бренд» / (Художній образ і цифрові технології)

Перелік практично-творчих блоків/модулів є *орієнтовним*, може варіюватися/доповнюватися відповідно до потреб учнів/учениць, до ресурсів педагогічного колективу (кадрового складу, обладнання тощо), традицій закладу. Наприклад, мистецтвознавчим блоком/модулем («Дискутуємо про мистецтво», «Мистецький архів», «Мистецька критика» тощо), краєзнавчим блоком/модулем («Мистецтво рідного краю», «Музичне краєзнавство», «Театральне краєзнавство», «Відкриваємо забуті імена свого краю» тощо) або іншими.

У такому разі запропонований Програмою перелік практично-творчих блоків-модулів створює базове підґрунтя для набуття умінь з різних видів мистецької діяльності для опанування самостійно введених закладом блоків-модулів.

Особливості вибору практично-творчих модулів/блоків.

В описі практично-творчих блоків/модулів подається орієнтовний тематичний зміст, який може конкретизуватися із урахуванням зацікавленостей учнівства. Наприклад:

- за практично-творчим блоком/модулем «Музичний всесвіт» можна обрати як декілька варіантів для музикування, так і зосередитися на одному із них: або на хоровому співі, або на музично-театральній діяльності, або на оркестровому виконавстві тощо; інструментальне виконавство можна обрати за різновидами оркестру/ансамблю – духового, естрадного, джазового тощо; спів у ансамблі – за різновидами ансамблю за виконавським напрямом (академічного, фольклорного, естрадного, джазового співу тощо); сольне інструментальне або вокальне музикування обирається за наявності можливих годин на індивідуальну роботу або ж як складова музикування в ансамблі/оркестрі/хорі; можливим є зосередження на комп'ютерному аранжуванні і звукорежисурі поряд із практикою музикування;

- опанування *театрального мистецтва* за практично-творчим блоком/модулем «Пульс сцени» може охоплювати один різновид театральної творчості (наприклад, тільки драматичний театр чи фольклорний театр) або декілька

(драматичний театр, мюзикл, ляльковий театр, фольклорний театр, театр тіней, театр пісні, театр історичних реконструкцій тощо);

- опанування *хореографічного мистецтва* за практично-творчим модулем «Мовою тіла і звуку» може містити ознайомлення із рухами й елементами різних напрямів танцювального мистецтва або ж конкретизуватися за певним напрямом – українського народного танцю, елементами класичної хореографії, танцю модерн, хіп-хоп, брейк-данс, бальними танцями європейської або латиноамериканської програми, ірландськими танцями, східними танцями тощо;

- вивчення специфіки *аудіовізуальних/екранних мистецтв* за практично-творчим блоком/модулем «Мова екрану» може охоплювати ознайомлення з особливостями ігрового, документального кіно, видами анімації, зйомок відеокліпів, екранізацій театральних постановок тощо або ж зосереджуватися на одному з різновидів (наприклад, на анімації);

- освоєння *декоративного мистецтва* може зосереджуватися на практичному пізнанні національних художніх «кодів» на прикладі одного чи декількох традиційних ремесел України або на сучасних світових етностилях, новітніх художніх практиках тощо;

- у центрі уваги практично-творчого блоку / модуля «Код візуального образу» – набуття умінь побудови *композиції* на прикладі образотворчого мистецтва. Образотворча діяльність найефективніше сприяє розвитку цілісного світосприйняття та світовідображення, поєднуючи чуттєвий досвід із візуальним мисленням, а композиція виступає провідним засобом художньої організації, що дає можливість систематизувати раніше набуті знання з форми, кольору, простору тощо;

- опанування основ *мистецтва дизайну* може зосереджуватися на проєктних розробках об'єктів дизайну, практичному ознайомленні із середовищним та універсальним дизайном або на екодизайні, дизайні смарт-систем для побуту тощо;

- практично-творчий модуль «*Художній образ і цифрові технології*» (створення особистого бренду) привертає увагу до переваг і ризиків штучного інтелекту; пропонує залучати учнівство до інтегрування ШІ з психологією та інформатикою через цифрову творчу діяльність і вправи на самопізнання: ШІ використовується як інструмент свідомого коригування задуму, а проєктна діяльність формує відповідальне використання ШІ у творчості.

Основна частина

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст (за практично-творчими блоками/модулями)	Види навчальної діяльності
Практично-творчий блок/модуль «Музичний всесвіт» /Музикування. Музичний театр		
самостійно декодує/аналізує, характеризує, узагальнює, систематизує, мистецькі тексти/явища мистецтва, апелює до власних знань і досвіду [12 МИО 1.2.1-1 П] формулює задум і пропонує способи його реалізації в художньо-практичній діяльності відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.1.1-1 П] визначає напрями самовдосконалення [12 МИО 2.1.1-2 П] бере участь у заходах мистецького спрямування, зокрема у сфері креативних індустрій, поширює створений контент/продукт [12 МИО 2.4.1-1 П]	Музика як мистецтво. Музичний художній образ. Сценічний виконавський образ. Стиль історико-культурної доби. Національний стиль творів. Стиль композитора/композиторки. Зв'язок музики з художньою, літературою, історією, технікою і технологіями, науковими відкриттями тощо. Музична термінологія. *Хоровий спів /Вокальний ансамбль /Сольний спів* (за наявності ресурсів на систематичну індивідуальну роботу) Жанри вокальної і хорової музики. Визначні твори хорового і вокального репертуару. Хорова обробка. Діапазон вокальних голосів. Різновиди хорових колективів.	Екскурси в історію хорового співу і вокально-хорових жанрів. Екскурси в історію інструментального виконавства і інструментальних жанрів. Перегляд відеозаписів концертних програм, архівних фото-, аудіо-, відеозаписів. Дослідницькі розвідки і підготовка повідомлень про музичні інструменти, творчість видатних особистостей. Компонування власного каталогу народних пісень/ плей лист улюблених композицій. Підготовка есе/повідомлень з порівняння виконавських інтерпретацій. Тренінг з постановки голосу і вдосконалення співацького апарату. Розучування вправ-розспівок для розвитку чистоти

експериментує у сфері мистецтва, креативних індустрій відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.4.1-2 П] пояснює роль естетичних компонентів різних професій [12 МИО 2.4.2-1 П] ідентифікує власні емоції від явищ мистецтва, характеризує вплив творів та видів мистецької діяльності на власний емоційний стан [12 МИО 3.1.1-1 П] інтерпретує та оцінює мистецькі тексти/явища, пояснює їх значення для життя людини і культури, аргументує власну позицію [12 МИО 3.2.1-1 П] визначає свої досягнення у мистецтві, шляхи самовдосконалення (відповідно до обраної мистецької спеціалізації) [12 МИО 3.2.2-1 П]	Співацька постава. Вокальне дихання. Вокальна манера. Вокальна артикуляція. Інтонація. Хорова партитура. Особливості і відмінності народного, академічного, естрадного, джазового співу. *Інструментальне музикування в ансамблі/оркестрі. Оволодіння інструментом-соло (за наявності ресурсів на систематичну індивідуальну роботу) Музичні інструменти та їхнє походження. Різновиди інструментальних колективів. Видатні інструментальні колективи і виконавці. Догляд за музичним інструментом. Диригентська творчість. Диригентський жест. Мистецтво акомпанементу. Музичний театр. Мюзикл. Музична естрада як сценічний феномен. Театр пісні. Кавер-версія.	інтонування, розширення голосового діапазону. Робота над вокальною дикцією і артикуляцією, народною та академічною манерами співу, диханням. Вправи на оволодіння нотною грамотою (сольфеджування; читання нот з листа). Вправління в опануванні диригентських жестів. Завдання на розвиток імпровізаційних умінь. Розроблення сценаріїв музичних вистав і театралізацій. Обговорення фізичних вправ для оволодіння грою на певному інструменті. Вправління з опанування гри на музичному інструменті (за специфікою обраного інструмента). Репетиційний процес: - робота над виконавськими інтерпретаціями хорового і пісенного матеріалу різних жанрів (естрадних, народних джазових, академічних) за індивідуальним планом;

	Фольклорний театр. Музичний фольклор етносів України і світу. Фольклорні дійства як прообраз театру. Сценічна практика і сценічний виступ. Сценічний образ твору і виконавців Особливості виконання творів різних музичних стилів і жанрів. Комп'ютерне аранжування. Звукорежисура.	-розучування інструментальних творів; -підготовка ролей музичних вистав; -інсценізації фольклорних обрядових дійств. Тренування сценічної поведінки для створення візуального образу музичного і музично-театрального репертуару та дотримання культури публічного виступу. Добір варіантів атрибутів і реквізиту, костюму, гриму до виступу відповідно до музичного/музичного сценічного образу і художнього стилю. Підготовка до концертної/публічної демонстрації виконавських інтерпретацій творів: -евристичні моделювання «несподіваних» ситуацій сценічного виступу і фантазування «виходу» з них; -тренінг подолання сценічного хвилювання.

		Створення комп'ютерного аранжування творів у «іншому» стилі. Відеозапис виступів і компонування рекламних сюжетів про колектив, відеозвітів про концертну подію Обговорення труднощів і досягнень публічних виступів індивідуальних і у творчому колективі. Завдання із концертного менеджменту (адміністрування, робота із глядачем, організація виступів, реклама тощо). Орієнтовні теми проєктів: Журналістські «розслідування» уподобань однолітків у виконавському репертуарі. Уявні інтерв'ю з митцями/мисткинями. Виконавські батли («Класика у джазі»; «Фольклор і поп-естрада» тощо). Орієнтовні теми для дискусій: «Чи потрібен сучасному творчому колективу диригент?»

		«Мій сценічний імідж: чи варто його змінювати залежно від виконаного твору?» Дебати: «Жива музика vs студійний звук».
Практично-творчий блок/модуль «Пульс сцени» / Мистецтво театру		
самостійно декодує/аналізує, характеризує, узагальнює, систематизує, мистецькі тексти/явища мистецтва, апелює до власних знань і досвіду [12 МИО 1.2.1-1 П] формулює задум і пропонує способи його реалізації в художньо-практичній діяльності відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.1.1-1 П] визначає напрями самовдосконалення [12 МИО 2.1.1-2 П] бере участь у заходах мистецького спрямування, зокрема у сфері креативних індустрій, поширює створений контент/продукт [12 МИО 2.4.1-1 П]	Театр як синтез мистецтв. Витоки театрального мистецтва. Види театру. Синкретизм фольклорного обряду. Основні віхи становлення і визначні феномени зарубіжного театру. Етапи становлення українського театру. Видатні особистості українського і зарубіжного театрального мистецтва. Театральне приміщення і облаштування сцени. Термінологія театру. Сценічний художній образ. Вистава як синтез мистецтв. Художній образ вистави. Засоби театральної виразовості. Сценічний рух і пластика тіла актора. Різновиди руху. Пантоміма. Акторський ансамбль. Мізансцена. Режисерський задум. Сценічний образ персонажів певної історико-стильової доби. Стилізація	Екскурси в історію театру за різними джерелами. Перегляд і обговорення вистав/відеозаписів, архівних фото-, аудіо-, відеозаписів. Дослідницькі розвідки і підготовка повідомлень про творчість видатних діячів театру. Екскурси в історію театрального костюму. Акторський тренінг: - вправи на вдосконалення сценічної мови; мовно-голосовий тренінг; вправи на постановку голосу, оволодіння диханням; тренування м'язів обличчя, язика, губ; - завдання на оволодіння технікою словесної взаємодії; - вправи на вдосконалення пластичності тіла, заняття з хореографії.

експериментує у сфері мистецтва, креативних індустрій відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.4.1-2 П] пояснює роль естетичних компонентів різних професій [12 МИО 2.4.2-1 П] ідентифікує власні емоції від явищ мистецтва, характеризує вплив творів та видів мистецької діяльності на власний емоційний стан [12 МИО 3.1.1-1 П] інтерпретує та оцінює мистецькі тексти/явища, пояснює їх значення для життя людини і культури, аргументує власну позицію [12 МИО 3.2.1-1 П] визначає свої досягнення у мистецтві, шляхи самовдосконалення (відповідно до обраної мистецької спеціалізації) [12 МИО 3.2.2-1 П]	(етикет, манери поведінки, інтонації мовлення), атрибути і їх застосування (віяло, капелюх, тростина тощо) Театральна умовність. Акторська майстерність у драматичній, музичній, ляльковій виставі. Моновистава. Аудіотеатр. Сценічний простір і сценографія. Акторська майстерність. Сценічне мовлення. Слово і дія. Грим і його виразові задачі. Різновиди гриму. Анатомічні основи гримування. Грим і міміка. Характерний грим. Техніка гриму. Грим і маска. Костюм. Костюм як віддзеркалення образу персонажа. Національний сценічний костюм. Історичний костюм. Декорації та їхні різновиди. Цифрові декорації. Сценічне світло. Сценічні ефекти. Режисура. Режисерський задум. Режисерський аналіз матеріалу. Особливості режисури різних типів постановок. Екранізація вистави. Музичне оформлення вистави.	Порівняння особливостей мовлення з мікрофоном і без. Вивчення танцювальних рухів і танців, зокрема для вистав Вокальні заняття. Розучування вокальних номерів. Музично-пластичні (танцювальні) імпровізації. Акторські етюди (індивідуальні і в групі). Евристичні вправлення: персонаж, який потрапляє в різні змодельовані життєві ситуації Створення ситуацій на взаємодію з партнером на сцені (персонаж-персонаж; актор-актор). Творчі вправи «Я-режисер/режисерка» (ігрові завдання на входження в професію) Коллективне читання сценаріїв і п'єс для постановки в ролях Вправлення у вибудовуванні мізансцен. Розроблення режисерських порад акторам, сценографам, музичним оформлювачам. Репетиційний процес і підготовка до публічного виступу:

	Сценарна справа. Особливості сценаріїв різних видів театралізованих дійств. Монтаж і композиція. Продюсерська творчість.	- робота над роллю; - підготовка вистави (за обраним видом театральної творчості); - читання поезій і прозових творів. Складання сценаріїв і постановка театралізованих історичних реконструкцій (із добром костюмів, реквізиту). Розроблення ескізів декорацій, зокрема цифрових, бутафорії. Міні-фестивалі постановок із відеофікацією і обговоренням. Конкурси сценаріїв. Завдання із театального менеджменту (адміністрування, робота із глядачем, організація виступів, реклама тощо). Орієнтовні теми проєктів: «За лаштунками». «Театр нашого міста». «Визначні театральні приміщення світу». «Я-конференсьє». Галерея театралізованих портретів: «Мій улюблений актор/актриса» Орієнтовні теми для дискусій: Чи потрібен театр у світі TikTok і Netflix?

		Дебати: Класика vs сучасні постановки: що ближче молоді? Як комунікує «сцена» і «глядацька зала».
Практично-творчий блок/модуль «Мовою тіла і звуку» / Хореографічне мистецтво (за видами танцю)		
самостійно декодує/аналізує, характеризує, узагальнює, систематизує, мистецькі тексти/явища мистецтва, апелює до власних знань і досвіду [12 МИО 1.2.1-1 П]	Танець і його виразові засоби. Хореографічний образ. Різновиди танцю. Тіло танцівника як основний інструмент створення хореографічного образу. Музика і пластика танцівника у створенні хореографічного образу. Мистецтво перетворення в танцювальному образі. Танцювальна абетка (за різновидами хореографічного мистецтва). Партнерство в танці. Танцювальна етика. Сценічний простір для танцю. Зв'язок танцю з іншими видами мистецтва та науками (музика, література, скульптура, живопис, декоративно-ужиткове мистецтво, архітектура; анатомія, фізика, математика тощо).	Екскурси в історію танцю. Перегляд танцювальних номерів визначних колективів і виконавців різних стилів. Порівняння балетмейстерських і виконавських інтерпретацій. Вибір і аналіз музичних творів для створення хореографічного номеру. Тренування техніки танцю (відповідно до обраного різновиду). Акторські етюди: вправлення у перетворенні в образ персонажа. Імпровізації на поєднання музичної і пластичної інтонації у створенні хореографічного образу. Міні-змагання в пластичній розшифровці музичного матеріалу на заданий сюжет.
визначає, пояснює національну специфіку явищ мистецтва культурних регіонів світу і діалогу культур [12 МИО 1.2.1-2 П]		
формулює задум і пропонує способи його реалізації в художньо-практичній діяльності відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.1.1-1 П]		
визначає напрями самовдосконалення [12 МИО 2.1.1-2 П]		
бере участь у заходах мистецького спрямування, зокрема у сфері	Походження танцювального мистецтва.	

креативних індустрій, поширює створений контент/продукт [12 МИО 2.4.1-1 П] експериментує у сфері мистецтва, креативних індустрій відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.4.1-2 П] пояснює роль естетичних компонентів різних професій [12 МИО 2.4.2-1 П] ідентифікує власні емоції від явищ мистецтва, характеризує вплив творів та видів мистецької діяльності на власний емоційний стан [12 МИО 3.1.1-1 П] інтерпретує та оцінює мистецькі тексти/явища, пояснює їх значення для життя людини і культури, аргументує власну позицію [12 МИО 3.2.1-1 П] визначає свої досягнення у мистецтві, шляхи самовдосконалення (відповідно до обраної мистецької спеціалізації) [12 МИО 3.2.2-1 П]	Основні етапи становлення хореографічного мистецтва і балетного театру. Український народний танець. Видатні імена і постановки балетного театру України. Національні особливості танців народів світу. Термінологія хореографічного мистецтва (за видами танцю)	Вправи на опанування стильових особливостей історико-культурної доби в танці; етикет. Репетиційний процес: -виконання танцювальних етюдів; -постановка танцювальних номерів: виступи соло, в ансамблі; -добір атрибутів і реквізиту, костюму, гриму до виступу відповідно до сценічного образу і художнього стилю. Концертна/публічна демонстрація номерів. Завдання із театрального менеджменту (адміністрування, робота із глядачем, організація виступів, реклама тощо). Орієнтовні теми проєктів: «Танцювально-живописна галерея», «Скульптура оживає» (пластичне інтонування творів живопису (портретний, побутовий жанри), скульптури – із доббором музичного супроводу. «Живописна абетка танцю». Коллективний сторітелінг: тематичні розповіді з історії

		хореографічного мистецтва; «Тіло як інструмент самовираження». Орієнтовні теми для дискусій: «Самовираження в танці: який із різновидів хореографії найближчий до цього?» «Техніка чи емоція: що важливіше для сучасного танцю?» Дебати «Вуличний танець як мистецтво: за і проти»; «Танець у соцмережах: новаторство чи спрощення?»
Практично-творчий блок/модуль «Код візуального образу»/ Основи композиції (образотворче мистецтво)		
самостійно декодує/аналізує, характеризує, узагальнює, систематизує, мистецькі тексти/явища мистецтва, апелює до власних знань і досвіду [12 МИО 1.2.1-1 П] формулює задум і пропонує способи його реалізації в художньо-практичній діяльності відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.1.1-1 П] визначає напрями самовдосконалення [12 МИО 2.1.1-2 П]	Предмет композиції Організація композиції Закони композиції Правила та прийоми композиції Основні властивості композиції Основні засоби композиції Образність колориту Композиція станкового живопису Натюрморт Інтер'єр Пейзаж Портрет і однофігурна сюжетна картина Композиція в графіці	Дослідження законів та засобів організації композиції у творах різних видів образотворчого мистецтва. Виконання композиційних замальовок та аплікацій у різних форматах і розмірах що унаочнюють закони, правила, властивості та прийоми композиції. Створення врівноваженої композиції, у якій головний елемент виділено розміром, формою, кольором, тоном.

бере участь у заходах мистецького спрямування, зокрема у сфері креативних індустрій, поширює створений контент/продукт [12 МИО 2.4.1-1 П] експериментує у сфері мистецтва, креативних індустрій відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.4.1-2 П] пояснює роль естетичних компонентів різних професій [12 МИО 2.4.2-1 П] ідентифікує власні емоції від явищ мистецтва, характеризує вплив творів та видів мистецької діяльності на власний емоційний стан [12 МИО 3.1.1-1 П] інтерпретує та оцінює мистецькі тексти/явища, пояснює їх значення для життя людини і культури, аргументує власну позицію [12 МИО 3.2.1-1 П] визначає свої досягнення у мистецтві, шляхи самовдосконалення (відповідно до обраної мистецької спеціалізації)	Лаконізм графіки Композиція станкової скульптури Метод роботи над композицією «Гра формату: як змінюється композиція?»	Створення мінімалістичного графічного зображення в стилі плоского дизайну. Створення композицій з виявленням форми і об'єму предметів за допомогою точок. Виконання лінійної композиції. Розроблення композиції з плям. Застосування колірно-тонових співвідношень і принципів симетрії/ асиметрії у цілісній композиції із добором кольорів, контрастів, рівноваги форм. Створення начерків та ескізів різними художніми засобами Підсумковий учнівський артфестиваль «Art-Balance». Орієнтовні теми практичних робіт/проектів «Мистецький детектив: Таємні коди візуального порядку». «Злови баланс»: правила композиції в дії. «Оптична магія: як точка створює форму». «Коли лінія керує поглядом». «Візуальний маршрут: композиція з плям».

[12 МИО 3.2.2-1 П]		Створення зображення в стилі «Flat Design»: «Геометрія міста (фронтальна композиція»); «Техно-натюрморт (центральна композиція»). «Сила кольору» (як поєднання композиції та кольору підсилює «владу» образу). «Дихотомія образу: Симетрія vs Асиметрія».
Практично-творчий модуль-блок «Закодована символіка орнаментів і візерунків» / Декоративна творчість		
самостійно декодує/аналізує, характеризує, узагальнює, систематизує, мистецькі тексти/явища мистецтва, апелює до власних знань і досвіду [12 МИО 1.2.1-1 П] визначає, пояснює національну специфіку явищ мистецтва культурних регіонів світу і діалогу культур [12 МИО 1.2.1-2 П] формулює задум і пропонує способи його реалізації в художньо-практичній діяльності відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.1.1-1 П]	Види декоративного мистецтва Національні особливості декоративно-прикладного мистецтва України і народів світу. Види декоративного розпису. Регіональні особливості українських візерункових традицій (Самчиківка, Петриківка, Таврійський розпис, Яворівський розпис тощо). Види візерунка Композиція візерунків Поняття мотиву, класифікація мотивів Орнамент як основний тип візерунка Художня виразність колірного декору	Стилістичний аналіз зразків декоративно-прикладного мистецтва (визначення художніх особливостей створення образу). Порівняльний аналіз особливостей декоративного розпису регіонів України. Зображення основних мотивів, композицій та поширених схем традиційного розпису. Створення ескізів на побудову різних видів декоративних візерунків. Побудова композиції візерунка з висвітленням основного, другорядного і підлеглого елементів.

визначає напрями самовдосконалення [12 МИО 2.1.1-2 П] бере участь у заходах мистецького спрямування, зокрема у сфері креативних індустрій, поширює створений контент/продукт [12 МИО 2.4.1-1 П] експериментує у сфері мистецтва, креативних індустрій відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.4.1-2 П] пояснює роль естетичних компонентів різних професій [12 МИО 2.4.2-1 П] ідентифікує власні емоції від явищ мистецтва, характеризує вплив творів та видів мистецької діяльності на власний емоційний стан [12 МИО 3.1.1-1 П] інтерпретує та оцінює мистецькі тексти/явища, пояснює їх значення для життя людини і культури, аргументує власну позицію [12 МИО 3.2.1-1 П]	Комп'ютер як сучасний інструмент вирішення завдань на побудову різних видів орнаменту. Комп'ютерна графіка. Логотип, заснований на «закодованих» символах.	Компонування орнаменту з виокремленням головних, другорядних і підпорядкованих елементів. Розроблення рапорту з асиметричним або ритмічним орнаментом у витягнутій формі «Цифрова стрічка» (Стрічковий орнамент). Виготовлення ескізу закритої або відкритої композиції з променеподібним орнаментом. Робота з символікою кольору. Підсумковий фестиваль учнівських робіт: «Стіна спільної творчості». Орієнтовні теми практичних робіт/проектів: «Дешифратор»: порівняльний аналіз особливостей декоративного розпису регіонів України «Геном» орнаменту» «Гармонія колірної тріади» «Цифрова стрічка» (стрічковий орнамент) «Колірний код: Емоційна палітра»

визначає свої досягнення у мистецтві, шляхи самовдосконалення (відповідно до обраної мистецької спеціалізації) [12 МИО 3.2.2-1 П]		«Ethno-Custom: нове життя звичних старих речей». «Реновація»: перетворення складного традиційного візерунка на лаконічний плоский дизайн (Flat Design). Челендж «Digital Folk: Розпис у векторі» (Завдання на поєднання традиційного і сучасного). Flat Design (перетворення складного традиційного візерунка на лаконічний плоский дизайн). «Self-Branding»: створення персонального логотипа чи принту для мерчу (худі, шопера).
Практично-творчий блок/модуль Естетика повсякдення/ Мистецтво дизайну		
самостійно декодує/аналізує, характеризує, узагальнює, систематизує, мистецькі тексти/явища мистецтва, апелює до власних знань і досвіду [12 МИО 1.2.1-1 П] формулює задум і пропонує способи його реалізації в художньо-практичній діяльності відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.1.1-1 П]	Дизайн і мистецтво: сутність і призначення. Історія становлення дизайну. Світові школи дизайну та його роль у їх розвитку. Види дизайну. Роль і функції дизайну в суспільному розвитку. Стилі дизайну.	Дослідження трансформації дизайну: від ремісництва до цифрової екосистеми. Порівняння зразків класичного та сучасного дизайну (стилістичні ознаки, спільні й відмінні риси, зміна художніх засобів, форми та функції в різні історичні періоди) Застосування принципів візуального дизайну для

визначає напрями самовдосконалення [12 МИО 2.1.1-2 П] бере участь у заходах мистецького спрямування, зокрема у сфері креативних індустрій, поширює створений контент/продукт [12 МИО 2.4.1-1 П] експериментує у сфері мистецтва, креативних індустрій відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.4.1-2 П] пояснює роль естетичних компонентів різних професій [12 МИО 2.4.2-1 П] ідентифікує власні емоції від явищ мистецтва, характеризує вплив творів та видів мистецької діяльності на власний емоційний стан [12 МИО 3.1.1-1 П] інтерпретує та оцінює мистецькі тексти/явища, пояснює їх значення для життя людини і культури, аргументує власну позицію [12 МИО 3.2.1-1 П]	Художнє проектування та технічна естетика. Етапи художнього проектування. Принципи дизайну. Закони та засоби організації композиції у дизайні Евристична аналогія (використання в дизайні природних форм) Евристична інверсія як творчий метод роботи дизайнерів. Дизайн середовища. Дизайн побуту.	покращення шкільного середовища. Аналіз функціональних вимог до предмету побуту, що характеризують зв'язок «людина – виріб». Розробка предмету побуту в різних стилях із урахуванням принципів дизайну. Підсумковий фестиваль «Арт-дизайн: діалог мистецтва і життя». Орієнтовні теми практичних робіт/проектів «Навігація 2.0» (Розроблення системи візуальної комунікації для певного поверху чи блоку школи). «Проект "Емпатія": Дизайн без бар'єрів» з дослідження предметів для людей з особливими потребами, як зробити звичайну річ (наприклад, дверний замок або пульт) максимально зручною для кожного. «Моя версія звичайних речей» (Проект розробки предмету

визначає свої досягнення у мистецтві, шляхи самовдосконалення (відповідно до обраної мистецької спеціалізації) [12 МИО 3.2.2-1 П]		побуту з урахуванням евристичної аналогії, евристичної інверсії). «Від гаджету до меблів». Розробка побутового предмету з урахуванням різних принципів дизайну.
Практично-творчий блок/модуль «Лабораторія візуального переконання» / Мистецтво реклами		
самостійно декодує/аналізує, характеризує, узагальнює, систематизує, мистецькі тексти/явища мистецтва, апелює до власних знань і досвіду [12 МИО 1.2.1-1 П] формулює задум і пропонує способи його реалізації в художньо-практичній діяльності відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.1.1-1 П] визначає напрями самовдосконалення [12 МИО 2.1.1-2 П] бере участь у заходах мистецького спрямування, зокрема у сфері креативних індустрій, поширює створений контент/продукт [12 МИО 2.4.1-1 П]	Історія та основні етапи розвитку реклами. Поняття та сутність реклами. Класифікація реклами. Реклама в системі маркетингу. Проектування рекламного образу як складової соціокультурного середовища. Етапи розроблення ефективного образу для реклами. Дизайн реклами та емоційно-естетичні принципи створення візуальних образів. Інтернет-реклама: види, особливості. Закони та засоби організації композиції у візуальній рекламі. Поняття «бренд», зміст і сутність. Виникнення, становлення і розвиток брендингу.	Визначення та систематизація характерних ознак різних видів реклами. Дослідницькі розвідки з вивчення поняття «бренд», його значення та сутність як комунікаційного феномену. Складання таймлайну з метою дослідження каналу передачі інформації та основних етапів розвитку реклами. Проектування рекламного образу як складової соціокультурного середовища. Компонування елементів для формування візуального порядку та виділення головного об'єкта. Підсумкова презентація рекламних і брендівих проєктів «Бренд як мистецтво

експериментує у сфері мистецтва, креативних індустрій відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.4.1-2 П] пояснює роль естетичних компонентів різних професій [12 МИО 2.4.2-1 П] ідентифікує власні емоції від явищ мистецтва, характеризує вплив творів та видів мистецької діяльності на власний емоційний стан [12 МИО 3.1.1-1 П] інтерпретує та оцінює мистецькі тексти/явища, пояснює їх значення для життя людини і культури, аргументує власну позицію [12 МИО 3.2.1-1 П] визначає свої досягнення у мистецтві, шляхи самовдосконалення (відповідно до обраної мистецької спеціалізації) [12 МИО 3.2.2-1 П]	Індивідуальність бренду. Місія бренду. Бренд-дизайн: вимоги, основні складові.	самовираження» (демонстрація логотипів і рекламних концепцій). Орієнтовні теми практичних робіт/проектів «Рекламний образ як дзеркало епохи: культурні коди та стереотипи». «Візуальний гачок або композиційні тригери в рекламі» «Composition Vibe-Check, або візуальна влада» (програмування бажань за допомогою кольору та світла). «Ми зростаємо» (спрямування енергії в одну точку, створення динаміки та напруги за допомогою гострих кутів). «Геометрія домінування: як форми керують емоціями». «Shock Content або динаміка конфлікту в соціальній рекламі»: як «дискомфортна» композиція привертає увагу до важливих проблем (екологія, безпека на дорогах).
Практично-творчий блок/модуль «Знімальна студія: від задуму до екрана» / Аудіовізуальні (Екранні) мистецтва		

самостійно декодує/аналізує, характеризує, узагальнює, систематизує, мистецькі тексти/явища мистецтва, апелює до власних знань і досвіду [12 МИО 1.2.1-1 П] визначає, пояснює національну специфіку явищ мистецтва культурних регіонів світу і діалогу культур [12 МИО 1.2.1-2 П] формулює задум і пропонує способи його реалізації в художньо-практичній діяльності відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.1.1-1 П] визначає напрями самовдосконалення [12 МИО 2.1.1-2 П] бере участь у заходах мистецького спрямування, зокрема у сфері креативних індустрій, поширює створений контент/продукт [12 МИО 2.4.1-1 П]	Види, жанри, стилі кіномистецтва. Історія виникнення кінематографу. Етапи становлення, стильові напрями кіно. Визначні митці зарубіжного та українського кінематографу. Українська кінорежисерська школа. Українська кінооператорська школа. Телебачення як мистецтво. Види телепрограм (новинні, розважальні, наукові, спортивні, дитячі тощо). Жанри телепрограм: інформаційні, аналітичні (художньо публіцистичні). Телерепортаж. Телереклама. Відмінності прямого ефіру від інших видів телепрограм. Тележурналістика. Телевізійне мовлення. Музичний кліп. Виразові засоби кінематографу та телебачення. Кадр як основа екранного мистецтва. Композиція кадру. Монтаж. Особливості екранної режисури. Операторська майстерність. Кадр як елемент операторської майстерності. Робота з камерою. Освітлення.	Дослідницькі розвідки творчості кінорежисерів, операторів. Аналіз телевізійного матеріалу як виду мистецтва. Підготовка повідомлень-екскурсів у історію кінематографа, телебачення. Завдання на входження в роль учасників знімального процесу: - написання сценаріїв і створення розкадровок; - завдання на оволодіння уміннями з тележурналістики; - завдання з інтерв'ювання і ведення телепрограм, телерепортажів; - зйомки різних планів з різних ракурсів; - підготовка і використання відеоефектів. Зйомка ситкомів (комедійних програм телебачення з постійними персонажами у звичному оточенні). Постановка анімаційних фільмів у різних техніках, зокрема в програмах комп'ютерної анімації.

експериментує у сфері мистецтва, креативних індустрій відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.4.1-2 П] пояснює роль естетичних компонентів різних професій [12 МИО 2.4.2-1 П] ідентифікує власні емоції від явищ мистецтва, характеризує вплив творів та видів мистецької діяльності на власний емоційний стан [12 МИО 3.1.1-1 П] інтерпретує та оцінює мистецькі тексти/явища, пояснює їх значення для життя людини і культури, аргументує власну позицію [12 МИО 3.2.1-1 П] визначає свої досягнення у мистецтві, шляхи самовдосконалення (відповідно до обраної мистецької спеціалізації) [12 МИО 3.2.2-1 П]	Сучасна знімальна техніка (фотоапарат, відеокамера, смартфон тощо). Цифрові технології в кіно і телебаченні. Комп'ютерна графіка в кіно та телебаченні. Відеоредактори. Акторська майстерність у кіно і на телебаченні (голосова інтонаційна виразність, пластичність тіла, акторський ансамбль). Грим у кіно і на телебаченні Озвучування фільмів. Термінологія кіномистецтва і телемистецтва. Інтелектуальна власність у кіномистецтві і телебаченні: авторське право, торгова марка, патент.	Тренінги з акторської майстерності (навчально-ігрові завдання на розвиток різноманітних умінь). Розроблення графіку роботи на знімальному майданчику (майданчика для зйомки, створення декорацій, підготовка обладнання тощо). Зйомка і показ «телефонних» фільмів. Розроблення проекту передачі на у мережі закладу «Цікаве з життя ліцею». Підсумкові фестивалі - демонстрації створеного продукту (фільмів ігрових, анімаційних, документальних, репортажів, кліпів, програм тощо) з обговоренням. Орієнтовні теми проєктів: «Секрети створення і просування відеоблогу». «Чим наповнити власний YouTube-канал?» «Чому кіно називають десятою музою» «Хто і коли влаштував перші комерційні кіносеанси»

		«Кінооператор Альфред Федецький» Орієнтовні теми для дискусій: «Чи потрібна освіта, щоб бути популярним митцем?» «Соцмережі — сцена майбутнього?» «Що важливіше: спецефекти чи сценарій?» «Моя мотивація для перегляду фільмів у кінотеатрі»
Практично-творчий блок/модуль «Кадр, що зберігає мить» / Фотографія як мистецтво		
самостійно декодує/аналізує, характеризує, узагальнює, систематизує, мистецькі тексти/явища мистецтва, апелює до власних знань і досвіду [12 МИО 1.2.1-1 П] формулює задум і пропонує способи його реалізації в художньо-практичній діяльності відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.1.1-1 П] визначає напрями самовдосконалення [12 МИО 2.1.1-2 П]	Фотографія: від минулого до сучасності Основні поняття фотозйомки Фотозйомка, прийоми композиції у візуальних мистецтвах (зокрема у фотомистецтві). Прийоми композиції у побудові авторської фотографії Освітлення як ключовий елемент у фотомистецтві, що формує настрій, об'єм, текстуру та глибину зображення, виділяє об'єкти та створює атмосферу. Види освітлення в фотомистецтві.	Дослідження еволюції фотографії від камери-обскури до цифрової ери. Інтерпретація витвору фотомистецтва за композиційними характеристиками та світловою схемою. Складання завдань для квізу (Quiz). Самостійне визначення об'єктів фотозйомки для різних бізнес-задач. Створення серії фотографій з застосуванням прийомів композиції (баланс і простір).

бере участь у заходах мистецького спрямування, зокрема у сфері креативних індустрій, поширює створений контент/продукт [12 МИО 2.4.1-1 П] експериментує у сфері мистецтва, креативних індустрій відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.4.1-2 П] пояснює роль естетичних компонентів різних професій [12 МИО 2.4.2-1 П] ідентифікує власні емоції від явищ мистецтва, характеризує вплив творів та видів мистецької діяльності на власний емоційний стан [12 МИО 3.1.1-1 П] інтерпретує та оцінює мистецькі тексти/явища, пояснює їх значення для життя людини і культури, аргументує власну позицію [12 МИО 3.2.1-1 П] визначає свої досягнення у мистецтві, шляхи самовдосконалення (відповідно до обраної мистецької спеціалізації) [12 МИО 3.2.2-1 П]	Композиційні прийоми та світлові схеми у фотомистецтві. Специфічні ефекти у фотомистецтві. Технологія оброблення цифрових фотографій. Особливості растрових зображень. Виділення областей у зображенні і використання масок. Тонова та колірна корекція зображень. Поліпшення якості зображень – ретуш.	Завдання на застосування технологій оброблення цифрових фотографій. Фестиваль/ виставка творчих фотопроектів «Миттевості, що залишаються назавжди». Підсумковий показ творчих знімків «Кадр року». Орієнтовні теми практичних робіт/проектів: Фото-квест «Золотий перетин та ритм» (Композиція). «Магія експозиції: малювання світлом» (Створення «світлових графіті» з використанням довгої витримки (Long Exposure) Основи зйомки). «Цифрова пікторіалістика» (відтворення стилю фотографії початку ХХ століття, що імітує живопис). Челендж «Обмежений ресурс» (самостійний вибір тематики та жанру фотографій за визначеними умовами). Мистецький подкаст: короткі аудіо-інтерв'ю «Чи може ШІ замінити фотографа?»

**Практично-творчий блок/модуль
«Особистий бренд» /Художній образ і цифрові технології**

самостійно декодує/аналізує, характеризує, узагальнює, систематизує, мистецькі тексти/явища мистецтва, апелює до власних знань і досвіду [12 МИО 1.2.1-1 П] формулює задум і пропонує способи його реалізації в художньо-практичній діяльності відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.1.1-1 П] визначає напрями самовдосконалення [12 МИО 2.1.1-2 П] бере участь у заходах мистецького спрямування, зокрема у сфері креативних індустрій, поширює створений контент/продукт [12 МИО 2.4.1-1 П] експериментує у сфері мистецтва, креативних індустрій відповідно до обраної мистецької спеціалізації [12 МИО 2.4.1-2 П]	Поняття «особистий бренд» та візуальна мова Дизайн і особистий бренд у сучасному світі Психологія кольору та форми в логотипах. Основи комп'ютерної графіки і візуальної мови дизайну. Відмінність растрової та векторної графіки Логотип як обличчя бренду. Основи стилю Flat Design. Правила композиційної сітки. Баланс між текстовим закликом та візуальним образом. Штучний інтелект як креативний асистент дизайнера Генерація ідей логотипу за допомогою ШІ Авторське доопрацювання логотипу Бренд у дії: варіанти застосування логотипу.	Обговорення, аналіз зразків відомих брендів. Аналіз логотипів. Асоціативні вправи для аналізу зразків. Створення «карти ідентичності», ескізи ідей. Робота з ШІ: вправи на формулювання запитів (prompt). Робота з чат-ботами для формулювання місії бренду. Написання "Промт-портрета" з описом власних цінностей для генерування назви або слогана бренду. Створення візуальних варіантів. Спрощення форм, корекція кольору композиції. Ручне або цифрове доопрацювання згенерованих зображень. Використання логотипу в середовищі, як логотип «оживає» в реальному світі. Захист роботи, обговорення, самооцінка. Презентація, взаємооцінювання.

пояснює роль естетичних компонентів різних професій [12 МИО 2.4.2-1 П] ідентифікує власні емоції від явищ мистецтва, характеризує вплив творів та видів мистецької діяльності на власний емоційний стан [12 МИО 3.1.1-1 П] інтерпретує та оцінює мистецькі тексти/явища, пояснює їх значення для життя людини і культури, аргументує власну позицію [12 МИО 3.2.1-1 П] визначає свої досягнення у мистецтві, шляхи самовдосконалення (відповідно до обраної мистецької спеціалізації) [12 МИО 3.2.2-1 П]		Орієнтовні теми практичних робіт/проектів: «Я – бренд: пошук власної ідентичності». «Штучний інтелект — твій асистент» «Твої ідеї керують неймережами!» «Аналітика та Промпт-інжиніринг (Хто я?)» «Від текстової ідеї до візуального коду» (промпт-арт особистого бренду). «Бренд-код: від самопізнання до цифрового контенту» (акцент на самоаналізі). Концепція мотивувального адвент календаря. Мерч власних речей: худі, кепки, шопери, горнятко для кави, чохол для навушників шкільне приладдя тощо). Дизайн банківської картки.

Прикінцева частина

Рекомендації щодо планування освітнього процесу.

1. Кількісний вибір практично-творчих блоків/модулів учнівством (закладом), їхня послідовність і тривалість є довільними. Однак, слід враховувати, що цей вибір реалізується з другого семестру в 10 класі, тобто з моменту визначення профілю навчання і вивчення курсу як поглибленого.

2. Враховуючи, що Програма (практична складова) розглядається як доповнення до основної програми (Інтегрований курс «Мистецтво.10-12», поглиблений рівень, авт: Комаровська О.А., Власова В.Г., Миропольська Н.Є., Ничкало С.А.), учитель/вчителька можуть ввести блок/модуль за рахунок скорочення рекомендованого «мистецького практикуму» до кожного із тематичних блоків (основної Програми) або ж повністю замінити «мистецький практикум» на будь-який практично-творчий блок/модуль, спираючись на запити учнів/учениць.

3. Вибір практично-творчого блоку/модуля не пов'язаний із тематизмом основної Програми, а лише передбачає поглиблене занурення учнів/учениць у процес творення мистецтва із перспективою розкриття здібностей і творчого потенціалу, індивідуальних уподобань, самовираження через мистецтво.

4. Пропоновані активності, теми практично-творчих завдань і проєктів є *орієнтовними* і слугують учителю/вчительці поштовхом для ініціації тих, які є доцільними в конкретному класі.

Програмою передбачено, що навчання може повноцінно здійснюватися в очній чи дистанційній формах або змішаній формі – поєднанні очного та дистанційного навчання з гнучким і доцільним розподілом навчальної діяльності.

Активності учнівства в кожному практично-творчому блоці/модулі дібрані в такий спосіб, щоб запобігати нівелюванню емоційної складової опанування мистецтва в разі превалювання дистанційної форми навчання і надати можливість компенсувати неминуче і об'єктивне зменшення частки важливої для мистецької сфери міжособистісної комунікації завдяки виконанню і демонстрації колективних проєктів, інтерактивних творчих завдань тощо.

Формами організації навчальної діяльності учнів є групова робота; індивідуальна робота; проєктна діяльність.

Оцінювання.

Оцінювання здійснюється на основі критеріїв, які відповідають групам результатів навчання (ГР), що формуються під час опанування змісту практично-творчого блоку/модуля і висвітлюють розвиток певної особистісної сфери учня/учениці, тобто це

- ГР-1 «Пізнання різних видів мистецтва, виявлення художнього мислення» (сформованість знань з мистецтва, уміння аналізувати, інтерпретувати твори мистецтва);
- ГР-2 «Художньо-творча діяльність, культурно-мистецька комунікація» (результати і перебіг практично-творчої діяльності учнів та учениць у різних видах мистецтва, динаміка формування певних умінь, рівень взаємодії, зокрема під час участі в колективних проєктах, презентації творчих здобутків тощо);
- ГР-3 «Емоційний досвід, естетичне ставлення до мистецтва та життя» (стан і динаміка розвитку емоційної чутливості до мистецтва, уміння сприймання, художня емпатія, прояви особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва і до власної творчості).

Однак, пріоритетом для оцінювання за цією Програмою (практична складова) є ГР-2 «Художньо-творча діяльність, культурно-мистецька комунікація».

Враховуємо, що для створення творчого продукту учнівство оволодіває й певними теоретичними знаннями саме для практичного втілення задуму; повноцінне досягнення творчих цілей унеможлиблюється поза комунікацією і формуванням естетичного ставлення. Тому в процесі оцінювання застосовуються й доцільні опитування, участь у коротких дискусіях, пошукові розвідки тощо, а також тестування, зокрема в електронному форматі.

Під час різних форм оцінювання важливо стимулювати усвідомлення учнями/ученицями власного поступу, підтримувати здатність самовираження, нестандартність художнього мислення, адекватної самооцінки, прагнення вибудовувати траєкторію саморозвитку.

Для визначення навчальних досягнень учнів/учениць здійснюється поточне/формувальне, тематичне/підсумкове оцінювання.

Поточне/формувальне оцінювання фіксує динаміку розвитку учнів/учениць, мотивує їх до творчої ініціативи, креативності, долаання труднощів, дає можливість здійснювати моніторинг динаміки мистецьких предметних і ключових компетентностей.

Підсумкове оцінювання фіксує рівень мистецьких досягнень і здійснюється з періодичністю, яка встановлюється вчителем/учителькою відповідно до тривалості опанування учнівством обраного практично-творчого модуля.

Для підсумкового оцінювання можна враховувати узагальнення результатів поточного оцінювання. Однак, бажаним є завершальний показ виконаних творчих робіт – виставка, зокрема й віртуальна, виконання музичної або танцювальної програми, показ спектаклів, демонстрація фільмів, репортажів тощо.

Предметом оцінювання є власне діяльність (способи якої опановують учні та учениці, продукування ними творчих ідей тощо), а також результат, тобто творчий продукт. Тому важливою формою оцінювання є аналіз виконаних учнівством практичних навчальних і творчих завдань і спостереження участі в реалізації мистецьких проєктів тощо.

Оцінювання практичних завдань у 10–12 класах здійснюється з опорою на чітко визначені і зрозумілі учнівству критерії.

У процесі оцінювання практичні завдання доцільно поділяти на дві групи:

- завдання, у яких репрезентується процес художньої діяльності (спосіб виконання, інтерпретація, творча взаємодія);
- завдання, спрямовані на представлення результату діяльності (мистецький твір, творчий проєкт, виконавська інтерпретація).

Засоби навчання.

Засобами навчання є підручники та/або навчальні посібники, довідникові джерела, зокрема аудіо- та візуальні, інтернет-платформи, а також мультимедійні засоби навчання та контролю засвоєння змісту, технічні засоби для відтворення музики, музичний інструментарій, матеріали та інструменти для образотворчої діяльності тощо.

Під час вибору певного практично-творчого модуля для оптимального планування діяльності учнівства, підтримки стійкої зацікавленості і максимальної реалізації мети слід врахувати специфічні вимоги певного різновиду мистецької діяльності до необхідного обладнання. Наприклад, передбачити постійне приміщення для репетицій (хору, оркестру/ансамблю, театру), пюпітри для нот в разі вибору оркестрового музикування, місце для зберігання костюмів, реквізиту, декорацій, наявні музичні інструменти, апаратуру для освітлення, прилади для відтворення і запису музики, відео тощо.

Список використаних джерел

1. Закон України про освіту (2017) [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

2. Державний стандарт профільної середньої освіти (2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-%D0%BF#Text>
3. Ключові компетентності для навчання протягом життя (Рамкова програма щодо оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя). URL: <http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/15/53>
4. Концептуальні засади мистецької освітньої галузі. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/novyny-posylannia/konceptualni-zasadi-misteckoyi-osvitnoyi-galuzi.pdf>
5. Нова українська школа: концептуальні засади реформування нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
6. Про затвердження Типової освітньої програми для 10-12 класів закладів загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням (Наказ МОН України № 765 від 26.05.2025). URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-osvitnoi-prohramy-dlia-10-12-klasiv-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity-iaki-zabezpechuiut-zdobuttia-profilnoi-serednoi-osvity-za-akademichnym-spryamuvanniam>